

Femmeuse

Femmeuse



Vrouwen en de Franse schilderkunst

Willem Debeck

Schrijver: Willem Debeck

Coverontwerp: Willem Debeck

voorzijde: 'La Liberté guidant le peuple' - Eugène Delacroix

achterzijde: 'Tournée du Chat Noir' - Théophile-Alexandre Steinlen

ISBN: 9789464653342

© Willem Debeck

Inhoud

Voorwoord	7
Jean-Honoré Fragonard	11
Jean-Léon Gérôme	15
Jean Béraud	20
Gustave Courbet	25
Théophile Alexandre Steinlen	29
William Bouguereau	33
Simon Vouet	37
Elisabeth Louise Vigée Le Brun	41
Théodore Gericault	47
Jean Fouquet	51
Maurice Denis	57
Eugène Delacroix	61
Jacques-Louis David	65
Rosa Bonheur	69
Georges Seurat	73
Jean-François Millet	77
Edvard Gervex	81
Bronnen	86
Citaten	87

Voorwoord

Met de titel 'Femmeuse' van dit boekje, verwijst ik naar de samentrekking van 'femme' en 'fameus'. Fameus heeft velerlei betekenissen: beroemd, befaamd, berucht, bijzonder, crimineel, fabelachtig, enorm, geruchtmakend, geweldig, ... En nog meer facetten heeft 'femme'. Het is dus een breed spectrum dat ik belicht en waartoe ik mij in dit boekje beperk tot enkele facetten binnen de wereld van Franse schilders.

Schilderijen 'lezen' is als een puzzel ontleden. Je bekijkt iets, je stelt vragen, doet opzoeken, en dan komen soms verrassingen naar boven die je een totaal andere kijk geven op het schilderij.

Dat ik Franse schilders koos, is eenvoudig te verklaren door het feit dat ik een beetje francofiel ben: de rijke geschiedenis, de 'joi de vivre', de verfijnde taal. Er is zoveel om op te noemen dat me aantrekt aan het land. Temeer daar veel aspecten van onze cultuur hun oorsprong vinden in dat land.

'Femmeuse' is, zoals mijn vorig boekje 'De kunst van het kijken', geen naslagwerk. Het is deels het resultaat van opzoeken en deels een verzameling van mijmeringen die ik maakte bij de schilderijen.

Dit boekje is dan ook niet meer dan een middel om mijn interesse te delen en te hopen dat de lezer nadien anders naar schilderijen kijkt in de toekomst.

Veel kijk- en leesplezier!

Willem Debeck



Les hazards heureux de l'escarpolette (1767)
Jean-Honoré Fragonard

Je t'aime moi non plus...

Les hazards heureux de l'escarpolette

Jean-Honoré Fragonard

Een guitig tafereeltje, geschilderd in 1767. Een meisje zit op een schommelstoel die getrokken wordt door een oudere man, die rechts tussen het donkere struikgewas staat. Hij heeft er plezier in.

Wat de oude man niet kan zien, is dat aan de andere kant een jongeman vermakelijk toekijkt naar de benen van het meisje op de schommel. Het meisje heeft dit door en heeft er plezier in. Eén van haar slippertjes ontsnapt aan haar voet en vliegt in de richting van de jongeman.

Achter de jongeling staat een beeldje van Cupido die zijn wijsvinger op de lippen legt, als moeten ze zwijgen. Verder zien we bij de oude man een klein wit hondje dat blaft naar het meisje op de schommel.

Het meisje zelf, wuftig gekleed in een roze jurk met hoedje, maakt naar de jongeman een handgebaar met duim en wijsvinger, alsof ze iets van grootte wil weergeven. De grootte van de penis van de oude man?

Door de schommelbewegingen waait het kleedje op en krijgt de jongeling zicht op haar benen en kousenband. Achter het meisje is een beeld met twee putti. Ook hun pose is veelzeggend: terwijl de ene putto de andere putto innig omhelst, kijkt de tweede putto weg, in de ban van het wuftige meisje op de schommel.

Het tafereel symboliseert op een ludieke wijze de liaisons uit die tijd, waarbij de schommel de libertijnse levenswijze symboliseert: ze schommelt van de ene minnaar naar de ander.

Een minnares hebben was bij de betere klasse en de adel in het Ancien Régime een normale zaak. De meeste huwelijken waren verstandshuwelijken met als enig doel om macht en rijkdom te vergaren, of de rijkdom binnen de familie te houden. In veel gevallen was de relatie met een minnares